

ipsa recensitos benignius protendentes, ac seposito semper irruentium undique flammaram incendio, quod cum monasterium vastet, januas quoque pandit, ut inde aufugentes Moniales vitam servare possint; satis constat, omnia redigi ad illud morborum genus, quorum contagione alia quoque Moniales infici possent, si ægrotata Monialis in monasterio detineretur, ibique curaretur. Loquitur quidem Piana Constitutio de peste, & epidemia; at id minimè accipiendum de peste, ac epidemia, quæ urbem, in qua monasterium situm est, invaserit; hoc quippe casu magis consultum erit Monialibus, dum monasterii sepius inclusæ, à reliquorum consortio, atque ita à contrahendo sævientis morbi veneno fient remotiores, quam si ad consanguineorum domos transferrentur; sed intelligendum est de peste, atque epidemia, quæ monasterium ipsum aggressa, unam, alteramve Monialem corripuerit; quemadmodum rectè animadvertit Congregatio Episcoporum, & Regularium in litteris ad Archiepiscopum Avenionensem datis 20. Septembris 1720. cum timeretur, ne ea urbs teterrimum pestis infortunium subiret. Hoc autem re adducta, præter studium ab Episcopis adhibendum in exquirenda à medicis tum morbi qualitate, tum periculo, ne alia bene valentes inficiantur, investigandum insuper est, nùm adsit in monasterio segregatus aliquis locus, quo detineri valeat Monialis morbo correpta, nùm possit in praxim redigi, ut in monasterium inducantur seculares famulæ, quæ ægrotanti inserviant absque eo quod cum cæteris Monialibus versari debeant; quatenus verò monasterium hoc destituatur commodo, nùm illud invenire liceat in alio monasterio vel religiosa Oblatarum domo; semper

enim longius evitantur pericula, dum Monialis in proprio detinetur monasterio, vel ad aliud transferretur, quam si secularibus personis, quantumvis arcto consanguinitatis vinculo juncti, concedatur. Si autem neutro ex præindicatis modis ægrotanti Moniali consuli possit, nil aliud est reliquum, quam ut, adhibitis superius expressis cautionibus, Monialibus consanguineorum fidei & curæ committatur. Assiduus rerum usus nos edocuit, quam arduum sit omnes omninò fraudes detegere, ac declinari; cum medici faciliores, quam par est, se se præbeant in testificationibus subscribendis; Moniales verò vel maximè exoptent, ut tollantur incommoda, quæ sibi, ac universo monasterio ab ægrotante Sorore afferuntur; consanguinei denique ut plurimum proniores sint ad Monialem suis ædibus excipiendam. At hæc non efficiunt, quin omnia tentanda sint, ut adhibita fallaces artes eludantur. Quò autem severior adhibebitur trutina, eò infrequentiores erunt postulationes ad extorquendam facultatem discedendi è monasterio; siquidem experientia perspectissimum est, concedendi facilitatem, petendi facilitati & audaciæ aditum patefacere.

CAPUT XIII.

De postulatis, quæ in relatione status Ecclesiæ ab Episcopis proponi solent; & primò de iis, quæ ad ipsos Episcopos spectant, quatenus in Ordinem Episcopalem ingressi sunt, Ecclesiæque regimen susceperunt.

Quoniam de iis, quæ in subsequentibus Instructionis capitibus, sexto nimirum, septimo, & octavo, continentur, plura jam hoc ipso in Opere, prout occasio tulit, attingimus;

mus; ne ea, quæ superius dicta sunt, repetamus, transeundum nobis esse censemus ad illa, quæ exponenda suadet nonum, & ultimum ejusdem Instructionis caput; quo scilicet invitantur Episcopi, ut si quæ habent postulata, sibi, suarumque Ecclesiarum regimini opportuna, proponant, promptamque sibi opem, vel saltem consilium, ab Apostolica Sede, & ab ipsa Congregatione Concilii expectare jubentur. Cum autem animadvertum à Nobis fuerit, quædam interdem postulata ab Episcopis proponi, quæ propriam ipsorum personam respiciunt; ab his initium ducentes, in præsentis capite agemus de iis, quæ spectant ad ipsos Episcopos in Ordinem Episcopalem ingredienti, suarumque Ecclesiarum regimen suscipientes; ut deinde gradum faciamus ad ea, quæ ipsis in Episcopatus administratione versantibus occurrunt, ac demùm ad alia, quæ Pastoralis oneris dimissionem, aliquandò ipsis necessariam, optatamque concernunt.

II. Episcopus quidam in relatione status suæ Ecclesiæ obortum sibi exposuit dubium de propriæ Ordinationis validitate, propterea quod consecratus fuisset ab uno Episcopo, altero tantum seculari Presbytero assistente; cum cæteroque per Litteras Apostolicas dispensatum cum eo fuisset, ut consecrari quidem posset ab uno tantum Episcopo, sed assistentibus illi duobus Sacerdotibus in dignitate Ecclesiastica constitutis.

III. Plures hæc de re sententiam suam rogati fuerunt; inter quos Nos ipsi, cum in minoribus constituti munere Secretarii Congregationis Concilii fungeremur; quare sequentes animadversiones à Nobis tunc exhibitæ fuerunt:

IV. Primò videlicet animadverti-

mus, circa quæstionem, an Episcopi Consecratio, ab uno tantum Episcopo peracta, nulla sit, an tantummodo illicita, tres circumferri Auctorum sententias. Quarum altera est pro nullitate; eamque tuentur Morinus *de Sacram. Ordinatis. part. 3. exercit. 4. c. 2.* Tournely *de Sacram. Ordinis, impressionis Parisiensis anni 1729. pag. 453.* Altera nullam itidem irritamque asserit ejusmodi Ordinationem, nisi Pontificio indulo, seu dispensatione concessum fuerit, ut eadem ab uno tantum Episcopo perageretur; huicque opinioni adhæret Piette *part. 6. suarum Theologicarum Quæstionum de Sacram. Ordinis quæst. 13. §. 1. & 2.* Tertia denique propugnat, quamvis juxta disciplinam à sacris canonibus præscriptam, Episcopalis Ordinatio ab uno Episcopo, aliis duobus Episcopis ei assistentibus, sit peragenda, ut legitur in *Can. Episcopi, & Can. Episcopum, dist. 15. & Can. Porro, dist. 66.* tamen, si ab uno Episcopo habeatur, reliquis duobus nec accitis, nec presentibus, nec cooperantibus, ratam esse & validam, quantumvis illicitam; siquidem plures in sacra antiquitate occurrunt Antiquitum Ordinationes ab uno tantum Episcopo peractæ, quæ redarguuntur quidem uti illicitæ, sed minimè rejiciuntur ut irritæ ac nullæ; neque verò uspiam legitur, Episcopum, ab uno Antistite consecratum, jussum fuisse Consecrationis munus iteratò recipere ab Episcopo, cui alii duo Episcopi cooperarentur. Videri hæc de re possunt Thomassinus *de vet. & nov. Eccles. disciplin. part. 2. lib. 2. cap. 12. per tot. & præcipuè n. 1.* Cabassutius *in notitia Eccles. sæculi IV. in notis ad n. 4. Nicænum, Christianus Lupus ad Concilia Generalia, & Provincialia tom. 1. prioris editionis pag. 29. & pag. 33.* Hallier *de sacr. Ordinationib. part. 2. sect.*

sect. 5. cap. 2. art. 2. per tot. & potissimum §. 3. Van-Espen *Jur. Eccles. part. 1. tit. 15. de Consecrat. Episc. cap. 1. per tot. & signater num. 7.* Boucat. *tom. 5. de Ordinis institutione disp. 6. sect. 6. punct. 2. pag. 443.* Juenin *de Sacramentis dissertat. 9. de Ordinibus in specie quæst. 1. de Episcopatu cap. 4. ex Auctoribus verò, qui omnium manibus teruntur, Diana in edit. coord. tom. 4. tract. 8. resolut. 27. & pluribus sequentibus, & nominatim resolut. 29.* Solorzano *de Jure Indiarum tom. 3. cap. 6. num. 38.* Azorius *Instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 30. §. Sed quid dicendum.* Inter eos autem, qui recentioribus temporibus Romæ scripserunt, quousque post latum à Nobis suffragium inspeximus, bon. mem. Cardinalis Gotti *tom. 15. suo Theologiae quæstion. 5. de Episcopatu. dub. 4. §. 1. & 2.* & modernus Joseph. Catalanus *tom. 1. ad Pontificale Romanum pag. 198. & seq.* quibus in locis pluribus tuentur Episcopi Consecrationem ab uno Episcopo peractam, illicitam quidem esse, sed validam firmamque, quamvis nullo præobten- to Pontificio indulto, seu dispensatione, celebrata fuerit.

V. Animadvertimus secundò, quod etsi affirmari nequeat, ab hac Sancta Sede fuisse definitam prædictam quæ- sionem, an Episcopi Consecratio, quam unus expleverit Episcopus, irrita sit & nulla, an potius tantummodo illicita; nemo tamen inficias ierit, quin probabiliter, & magis plausibilis sit tertia opinio, quæ, uti diximus validam esse propugnat, quamvis illicitam, ejusmodi Ordinationem; hanc- que amplexi fuerint, & in praxim rede- gerint Romani Pontifices, qui fre- quenter indulta elargiuntur, ut in remotioribus regionibus, in quibus haud facillè tres Episcopi unâ conveni-

re possunt, ordinandus Consecratio- nis munus recipiat ab uno Episco- po, duabus ipsi assistentibus Dignita- tibus, vel duobus etiam simplicibus Sacerdotibus; quod porrò nullatenus præstarent, nisi probabiliorē arbitra- rentur sententiam illam, quæ asserit, validam firmamque, ac tantummodo illicitam esse Ordinationem, quam unus peregerit Episcopus; ideoque in sua potestate esse, illiciti actus notam ab ea remove, impertiendo facul- tatem, ut ab uno tantum Episcopo expleri possit. Sanè, cum olim S. Pius Papa V. votum Congregationis Con- cillii hac de re exquisisset, responsum ipsi datum fuit sequentis tenoris, ut notatum reperitur in *lib. 10. Re- gestorum pag. 16.* „Cum san. mem. „Pius V. consulisset Congregatio- „nem Concillii, an in provincia, in „qua Episcoporum copia haberi „non posset, dispensandum esset, „ut loco duorum Episcoporum, „qui Consecrationi interesse debent, „sufficiantur Abbates, duove alii „habentes dignitates Ecclesiasticas; „Congregatio, secuta sententiam „majoris partis Theologorum, quos „tunc consuluit, respondit, dispen- „sationem esse concedendam.”

VI. Quinimò, præter eam facti speciem, qua Episcoporum co- pia haberi non possit, paris quo- que valoris habita est altera, qua licèt tres Episcopi convenire com- modè valeant, prudens tamen oeco- nomia exposcit, ut Consecratio ad tempus occulta maneat, nec ulli, nisi certis advenientibus rerum cir- cumstantiis, innotescat. Et quidem, hac impellente ratione, felic. re- cord. Alexander Papa VII. indul- sit, ut Pater Sebastianus ex Car- melitarum Discalceatorum Familia, cum ad Orientales Indias Aposto- licam visitationem obiturus remeare de-

deberet, secreto in Pontificio Sacello ordinaretur Episcopus Hieropolitanus à solo Prophyrïensi Episcopo, sup- plentibus vices duorum Episcoporum assistentium binis Vaticanæ Basilicæ Canonicis Presbyteris, Luca Holste- nio, & Francisco Maria Phœbeo; quemadmodum habetur in Historia Vitæ memorati Sebastiani Episcopi, Romæ edita anno 1719. *lib. 2. cap. 2. sub initium.*

VII. Tertio denique animadver- timus, sicuti valida est, sed illicita Episcopi Consecratio, quam unus peregerit Episcopus duobus assis- tentibus Sacerdotibus, dum Aposto- licum non præcessit indultum, quo ita fieri permissum fuerit; non ab- simili ratione validam haberi debere; & tantummodo illicitam, Episcopa- lem Consecrationem, quam pere- gerit unus Antistes, uno assistente Presbytero, quamvis in obtenta dis- pensatione, seu indulto, ea lex des- cripta fuisset ut duo adstarent Pres- byteri; utroque enim casu omnia concurrunt ad actus validitatem ne- cessaria; & utroque casu aliquid de- sideratur, quod ad ejusdem actus solemnitatem, & præscriptorum riu- tum observantiam pertinet; quan- doquidem in prima facti specie de- est duorum Antistitum præsentia à sacris canonibus statuta; in altera verò desideratur præsentia duorum Secerdotum, quos Pontifex adhiben- dos voluit.

VIII. Credi autem nullo modo potest, voluisse Pontificem, ut suis mandatis in Brevi expressis major in- esset vis & efficacia, quam quæ ca- nonum sanctionibus passim tribuitur. Nec enim omnes canones, qui ali- quid servandum statuunt, nullitatis vitium statim inducunt in actibus, qui aliter gesti fuerint; nisi expressum contineant decretum, quo irritum &

Tom. II.

nullum pronuntietur quidquid secus fieri contingat. Idem ergo affirman- dum erit de lege, quam Pontifex in Brevi indixerit. Si autem id ob- tinet in iis rebus, quæ ejus potesta- ti & auctoritati subjiuntur, quid dicendum erit de illis, quæ (sicuti hæc est, de qua loquimur) quoad validitatem à Christi Domini auctori- tate dependent? Quæcumque igitur in utroque casu præscribuntur, nihil aliud sunt, quam provida regulæ ad necessariam ritus honestatem & de- centiam constitutæ; quæ si omittan- tur, illicitus quidem erit actus, non verò irritus, & effectu vacuus.

IX. His omnibus rationum mo- mentis adducti, asserimus, Episco- pi Consecrationem ab uno Episco- po, unoquoque assistente Sacerdo- te peractam, quamvis in Brevi cau- tum fuisset, ut duo adhiberentur Sa- cerdotes, validam fuisse, quamvis il- licitam; atque huic sententiæ firmius etiam adhæsimus, perpendentes, inau- ditum planè non esse, Episcopum aliquem Consecrationis munus susce- pisse ab uno Episcopo, altero tan- tum, vel etiam nulla assistente Sa- cerdote; dum in Collectione Aposto- licarum Constitutionum, Brevium, & Decretorum pro sacris Missionibus Sinarum, & Tunkini, Parisiis recu- sa anno 1676. *part. 1. pag. 11. & seq.* exhibetur Breve Alexandri VII. quo Vicariis Apostolicis superstiti- bus indulgetur, ut in Episcopum præficere valeant Sacerdotem, utque illius Consecratio ab uno Episcopo, duobus simplicibus Sacerdotibus, vel etiam uno planè assistente, perficiatur.

X. Cum autem reliqui etiam, quos Pontifex tunc consuluit, nostræ senten- tiæ adhæsisent, eandem probavit idem Pontifex in suis litteris datis die 26. Novembris 1718. ubi, *de nonnullor-*

S

rum

rum gravium virorum, præsertim Romanæ Curie Prælatorum, eximia sacrorum canonum scientia, singulæque fide, & integritate conspicuorum, qui de mandato eorundem Cardinalium rem maturè examinarunt, & Consecrationem hujusmodi validam, licèt illicitam esse censuerunt, consilio, &c. salutaribus poenitentis tam ordinatori, quàm ordinato adjunctis, ratam firmamque, sed illicitam Consecrationem pronuntiavit.

XI. Frequentior est alter casus, quo nonnulli, antequam in Episcopos eligantur, quædam ineunt pacta & conventiones cum Canonicis mox eos electuris, eorumque observantiam jurejurando polliceri non dubitant; at eum subinde eos, & promississe, & jurasse poeniteat, relaxationem contractæ obligationis, & juramenti, vel in relatione status Ecclesiæ, quam Congregationi Concilii exhibent, vel immediatè ab ipso Romano Pontifice exposcunt.

XII. Contingunt hæc in Germania, ubi vigens est apud Canonicos jus eligendi Episcopum, exclusis cæteris de Clero, eoque magis; & laicis. Cujus quidem juris veluti fundamenta jecere duo Imperatores Otho IV. & Fridericus II. ille nimirum anno 1209. hic verò anno 1213. in suis Diplomatum relatis apud Lunig. tom. 1. Spicil. Ecclesiast. pag. 167. & Goldastum Constit. Imperial. tom. 1. pag. 290. At idem subinde canonicè constitutum firmatumque fuit in Concordato inter Nicolaum V. Pontificem, & Fridericum III. totamque Germanicam nationem anno 1448. inito. Hoc autem jure eligendi Episcopum Capitulis asserto, inolescere cœpit, & usus quasdam ineundi pactiones, conventionesque inter eligendum, & Canonicos; quæ quamvis

fortassè, cum primum invecæ sunt, ad publicam referrentur utilitatem, optimumque regimen diocesis, ac ipsius quoque principatus cum Episcopali dignitate conjuncti; non ita multò post in eversionem juris Episcopalis, privatumque nonnullorum, & potissimum electorum, commodum, utilitatemque deflexere; uti videre est tum in satis prolixa Dissertatione Schwarzii de Capitulationibus Episcoporum Germaniæ, tum in Opere Herbipoli impresso sub annum 1697. inscriptumque: *Factum, & jus juramenti Episcopalis, sive Capitulationum.*

XIII. Claræ memoriæ Carolus V. Imperator abusum hunc expressè detulit ad Adrianum VI. Pontificem, datis ad eum litteris anno 1522. quæ referuntur à Goldasto Constit. Imperial. tom. 1. pag. 447. necnon in libro inscripto *Imperatorum Imperiique gravamina, part. 2. pag. 357. editi. Francofurten. anni 1725.* In iis autem litteris, inter cætera absurda, num. 85. exponitur juratum pactum, quo caveatur, ne Episcopo, in ulla omnino quantumvis gravi, ac etiam intoleranda facti specie, liceat contra ipsos electores procedere, aut obsistere Judicibus, & Officialibus Capituli, quidquid tandem agendum susceperint, aut decernendum putaverint; qua excogitata methodo securitatem delinquendi remota quacumque poenæ formidine, nanciscebantur Capitulares: Nullum in Episcopum, seu Prælatum eligunt, nisi se prius jurejurando adstrinxerit, planeque devoverit, litteris quoque interdum, instrumentisque sigillo probè munitis caverit, ipsis, ipsorumque ordinatis Judicibus, ac Officialibus, in nullo utcumque gravi, vel inhonesto, intolerabilique proposito, se contrarium fore, ac si quando eos delinquere contigerit, impune eis per ipsum, ut hoc sibi liceat. Minus ab-

absonum erat, quod Æneas Sylvius enarrat in suo libro de moribus Germanorum pag. 1045. quamvis, & is hoc ipsum improbare non omittat: *Statutum habent, quo cautum est, ne quem Canonorum Decanus corripiat, nisi majori parte Capituli consentiente; atque ita fit, ut omnes passim discolori aberrant, compensantesque sibi quisque invicem crimina, impunes abeant.*

XIV. Vel solæ communis Canonici Juris sanctiones satis superque fuissent, ut pronuntiari tuto posset, hujusmodi pacta, quamvis juramento firmata, damnabilia esse, & nullo modo servanda. Perspicua est Decretalis in cap. *Sicut nostris, de jurejurando*, ubi narratur, quod Tudertinus Episcopus, priusquam ad eam Sedem eveheretur, unâ cum reliquis Canonicis in pactum consenserat, per quod imminebantur Ecclesiæ redditus, quodque insuper hujusmodi pactione jurisjurandi religione vallata fuerat. Nihilominus, Episcopo post peractam electionem, id, quod juratus promiserat, præstare renuente, Innocentius III. Pontifex Maximus Amerino Episcopo mandat, ut omnia in pristinum restituat; de juramento autem, & pactione ita rescribit: *Nos igitur salutè ejus, Episcopi videlicet, Paterna volentes sollicitudine providere, pro juratione incauta imponi ei fecimus poenitentiam congruentem, & nihilominus attendentes, quod juramentum, non ut esset iniquitatis vinculum, fuerit institutum, & quod, non juramenta, sed perjuria potius sunt dicenda, quæ contra utilitatem Ecclesiasticam attentantur, Apostolico Delegato, quæ supra innuimus, exequenda committit. Consonat, & Decretalis Contingit, de jurejurando in 6. Attamen religiosi Germaniæ Episcopi suis in Synodis Diocesanis, vel Provincialibus, non præ-*

termiserunt memorata pacta quantumvis jurata improbare, simulque definire, eadem nullo modo esse servanda; quemadmodum videre est in Diocessana Synodo Herbipolensi, habita anno 1453. & in duabus Provincialibus Synodis, altera Coloniensi, Moguntina altera, habitis sub Paulo III. Pontifice Maximo, relatisque in præcitato libro *Factum, & jus*, Herbipoli impresso, pag. 367. Id ipsum præstiterunt Romani Pontifices, quemadmodum evincunt monumenta in præindicatedo libro fideliter scripta.

XV. Et primò quidem Martinus V. uti ex eodem libro habetur, Cardinali Juliano, suo, & Apostolicæ Sedis Legato, in mandatis dederat, ut Sigismundi Imperatoris precibus, studiisque obsecundans, irrita ac nulla pronuntiaret pacta, quæ Bambergensis Episcopus cum suo Capitulo inierat, licèt is jurasset, se promissa præstiturum, nec emissi juramenti absolutionem petiturum, quinimò nec ea quidem spontè oblata se unquam usurum. Accesserunt postmodum duæ Romanorum Pontificum Constitutiones, in Bullarium Romanum relatæ, S. Pii V. altera, cui initium *Durum nimis & incommodum*, altera Gregorii XIII. incipiens *inter Apostolicas*, quæ sæpè memoratis pactis seu capitulationibus vim omnem & efficaciam ademerunt. Cùm Clemens VIII. Cardinalem Madrutium Legatum de Latere misisset ad Rodulfum Imperatorem, inter cæteros abusus, quibus ipsi pro viribus consulendum demandavit, recensitæ fuerunt capitulationes & pacta, de quibus nunc occurrit sermo; uti nosse licet in citato libro, Herbipoli impresso, pag. 374. *Episcoporum jurisdictionis per contrarias sacris canonibus capitulationes & pacta constringitur.* Capitulationes verò, quas Canonici Colonienses, Brixinenses, & Uratis-

lavienses, eum suis Episcopis ante electionem inierant, decretis suis oblitterarunt proscriseruntque Urbanus VIII. Innocentius X. & Alexander VII. summi Pontifices; quem admodum in sæpè memorato libro pag. 375. & seq. pag. 27. & pag. 280. & seq. videri potest.

XVI. Verum solemnior actus, quo abrogatae fuerunt huiusmodi capitulationes, quamvis juratae, proculdubio est Constitutio fel. record. Innocentii Papae XII. Etenim Herbipolensis Episcopus anno 1678. antequam eligeretur in Episcopum, cum suis electoribus in certa quaedam pacta convenerat, quorum observantiam juramento pollicitus fuerat; sed, cum subinde datam juratamque fidem servare detrectaret, eaque de causa, accerrima lis & controversia excitata fuisset, composita illa fuit mediante concordia seu transactione, quae viguit ad vitam paciscentis Episcopi. Eo autem è vivis erepto, cum in successorem Episcopum electus fuisset Joannes Godefridus de Guttemberg, isque similiter anno 1684, cum electoribus quasdam jurasset capitulationes, subindeque ad Sanctam Sedem recursum habuisset, ut à praestiti juramenti vinculo solveretur; huius rei examen Magno Magistro Theutonici Ordinis delegatum primo fuit. Renuente autem Capitulo jura sua coram eo deducere, causa peculiaris Congregationis in Romana Curia deputatae iudicio discutienda dirimendaque commissa fuit; pluribusque ab anno 1692. & deinceps editis resolutionibus, tandem Innocentius Pontifex anno 1695. suam evulgavit Constitutionem, incipientem *Ecclesiae Catholicae*, quae in illius Bullario legitur n. 51. quaeque summo omnium plausu per Germaniam excepta fuit, ac etiam à Lunigio per ex-

tensum relata legitur in *selecti. Scrip- tor. illustr. pag. 450.*

XVII. Per eam itaque Innocentius Pontifex non solum praecedentes Pii, & Gregorii suorum Praecessorum sanctiones confirmat & innovat; sed, ut abusum capitulationum, pactionum, conventionum, concordatorum, ac statutorum radicitus evellat, pactiones & capitulationes ante electionem inter eligendum & electores iniri solitas, distinguere ab aliis, quae fiunt electione jam absoluta; & quidem illas, quae electioni praecedant, omnes omnino interdicit, nullasque ac irritas fore declarat, edicens, ne ipsae, quantumvis juramento firmatae, servari debeant: „Districtè prohibemus & interdici- mus, ne capitulationes, pactiones, conventiones, concordata, seu statuta huiusmodi ante ipsam quidem electionem, seu etiam postulationem, de cætero inire, condere, aut facere audeant quovis modo, seu praesumant; illaque proinde, quatenus de facto contra praesentis nostrae prohibitionis formam inita, condita, seu facta fuerint, nulla, inania, invalida, irrita, viribusque, & effectu penitus, & omnino vacua, ac nullius roboris & momenti esse, & perpetuò fore, neminemque ad illorum, seu cujuslibet eorum, etiamsi juramento vallata sint, observantiam teneri, aut obligatum existere, vel fore, decernimus & declaramus.” Reliquarum autem, quae electionem subsequantur, executionem suspendit, quousque supremo Sanctae Sedis iudicio subjectae, cognitae, probataeque fuerint: „Quae, verò, electione, seu postulatione huiusmodi sequuta, quomodolibet inire, condi, seu fieri contigerit, ad Nos, seu eundem Romanum Pontificem pro tempore existentem, quam-

„quamprimum deferri, atque ita nostro, & Sedis Apostolicae iudicio subjici praecipimus; suspensa intentione eorum omnium, & singulorum executione, donec, & quousque ab eadem Sede, sine cujus auctoritate nihil omnino in similibus pacisci fas est, Apostolicae confirmationis robor in totum, vel in partem receperint.”

XVIII. Invehitur Schwarzzius praeterea dissertationis §. 20. in pervicacem quorundam reluctantiam, quae satis superque contra enunciatas Pontificias Constitutiones in Germania invaluit: *Hinc illa lacrymae, hinc illa lites, atque querimoniae, quae dudum in Germania agitatae, multis Pontificiis Constitutionibus, atque Legibus compositae, nihilo secius etiamnum valent ed magis, quod minus in hisce rebus Germani RR. PP. Leges ferè possunt.* Atque utinam memorati Auctoris objurgationes destituerentur fundamento! Vita functo Joanne Philippo Cardinali de Lamberg, Passaviae Episcopo, Capitulum de more ad electionem processit successoris. Electores nonnulla pacta, & conventiones cum eligendo, contra praescriptum Bullae Innocentianae, inierunt; utque apparenti aliqua specie suaderent, se nihil adversus eam attentasse, Apostolicum beneplacitum reservaverunt, non distinguentes, quod ibi statuitur de pactis post electionem initis, à praecedenti omnimoda reprobatione, & prohibitione pactorum, quae ante electionem fieri contingat. Verum summus Pontifex Clemens XI. huiusmodi pacta ne quidem in examen adduci permisit, prout conveniens & necessarium fuisset, si post electionem electus cum suis electoribus in ea convenisset; sed eadem continuo rejecit, ac irrita & nulla de-

Tom. II.

claravit, utpotè contra praescriptum Constitutionis Innocentii Papae XII. celebrata. En verba Pontificis in sua Consistoriali Allocutione §. 2. „Confirmamus, & approbamus electionem, sicut praemittitur, factam à praefatis Capitulo, & Canonicis Ecclesiae Passaviensis, &c. praevia tamen cassatione, rejectione, & abolitione capitulationum, seu pactionum ab eisdem Capitulo, & Canonicis ante ipsam electionem, cum reservatione Apostolicae confirmationis, initarum, & per eorum quemlibet juramento vallatarum quas praeterea, juxta formam novissimae Constitutionis Innocentii XII. Praecessoris nostri, quae incipit *Ecclesiae Catholicae*, ne ex quovis temporis lapsu, aut ex quacumque alia causa tacite, vel expressè per Nos, & Sedem Apostolicam approbatae, seu confirmatae censeantur, vel praesumi unquam possint, dissertè & expressè nullas, irritas & invalidas, viribusque, & effectu omnino vacuas, ac nullius roboris, & momenti esse, & perpetuò fore, neminemque ad illarum, seu cujuslibet earum observantiam teneri, aut obligatum existere, vel fore, perinde ac si illae numquam factae, initae, ac juratae fuissent, declaramus; ac tam ipsi electo, quam omnibus aliis, quodcumque juramentum de observandis capitulationibus seu pactionibus, huiusmodi ab eis, ut praefertur, praestitum, quatenus opus sit, relaxamus.”

XIX. Scimus quidem, non deesse Theologos, ac Canonistas, docentes, pacta & capitulationes inire posse à Canonicis etiam ante Episcopi electionem dummodo pacta, seu conventiones, & capitulationes honestae sint, & non in privatorum commodum, sed in publicam tantummodò

vergant utilitatem. De hac re latè dis-
serit Wiestner in suis *Institutionibus*
Canonicis lib. 1. tit. 6. num. 142.
editionis Monachi. Nec desunt qui
exemplum adjiciant pactorum à Car-
dinalibus in Conclavi ante Pontificis
electionem initorum, quæ cum ad
optimum Ecclesiæ regimen, & ad
Catholicæ Religionis utilitatem, &
amplificationem unicè tendant, à Pon-
tifici noviter electo custodiri omni-
nò debere, atque servari, affirmant.
Hisque præmissis, contendunt, ve-
tuisse quidem Innocentium XII. pac-
ta & capitulationes, quæ ante elec-
tionem fierent; sed illius prohibiti-
onem respicere tantummodò illicita pac-
ta, & potissimum ea, quæ ad labe-
factandam, imminuendamque Epis-
copalem auctoritatem directa sint,
nullatenus verò illa, quæ publicam
utilitatem, & providum Ecclesiæ,
ac diocesis, regimen apertè respi-
ciant.

XX. Haud inficiamur, magnam
esse in abstracto hujusce ratiocinii spe-
ciem. At simul etiam affirmare non
dubitamus, illud in casu, de quo
agimus, omni planè fundamento desti-
tuit. Utque propositum Capitulum
Conclavis exemplum è medio tolla-
mus, dicimus primò, sæpè quidem
ea fuisse inita, sed exinde etiam sæpè
sæpiùs dissidia, animorumque offen-
siones ortum habuisse; veluti nosse
licet ex *epist. 181.* Cardinalis Papien-
sis ad Paulum II. conscripta. Secundò,
non deesse magnæ auctoritatis Doctores,
qui omni ratione propugnent,
Pontificem nequaquam obstringi ad
servanda memorata pacta seu capi-
tula, quamvis justa, & ad commune
bonum directa, ac etiam jurisjurandi
religione firmata; propterea quod
debet quidem Pontificem Maximum
optima quæque sectari, & agere, sed
minimè congruat supremæ, qua pol-

let, auctoritati, pactionibus & con-
ventionibus ad hoc, aut illud obs-
tringi. Adeatur Azorius *Instit. Mo-
ral. part. 2. lib. 4. cap. 5. quest.*
10. Præ cæteris verò fusiore calamo
rem persequitur Cardinalis Jacoba-
tius in suo *Tractatu de Conciliis*
lib. 7. tit. de Capitulis Conclavis,
qui impressus legitur in secundo Ap-
paratu ad Collectionem Conciliorum
Labbei editionis Venetæ, & signan-
ter pag. 339. §. *Unde videretur.* Ter-
tiò, inter Dissertationes Cardinalis
Brancatii, Romæ anno 1672. typis
editas, alteram adesse inscriptam *de*
Capitulis Conclavis, qua pluribus in
unum collectis ostendit, hujusmodi
capitula, seu pacta Conclavis, ut plu-
rimùm electioni fuisse præposita, ea-
que, quoties communi omnium pla-
cito fuerint comprobata, ac per se
justa sint, & publicam utilitatem,
proficuumque Ecclesiæ regimen respi-
ciant, potiorique jure, si juramento
firmata fuerint, servari quidem in
conscientia, & custodiri oportere ab
electo in Pontificem, *secundum vim*
directivam; quin tamen ipse in foro
externo, & *secundum vim coactivam,*
cogi valeat ad aliquid præstandum ex
iis, quæ, antequam Pontifex inaugu-
ratus fuisset, sponderat, atque ju-
raverat; quo pacto satis consultum
putat tum reverentiæ, quæ promissio-
ni ac juramento debetur; tum etiam
Pontificiæ dignitati & auctoritati.
Quartò denique, pacta seu capitula
Conclavis numquam post Constitutio-
nem Innocentii VII. inita fuisse; &
quidem nostris hisce temporibus hanc
inviolabiliter servari consuetudinem,
ut unusquisque, cum primùm Cardi-
nalis fuerit renunciatus, Pontificias
quasdam Constitutiones, omnibus no-
tas, & typis vulgatas, servare spon-
deat, & juret, idemque juramen-
tum instauret, quando Conclave in-
gre-

greditur, absque eo quod aliæ con-
ventiones aut pactiones, quantumvis
justæ & laudabiles, superaddantur.
Quinimò is, qui in Pontificem elec-
tus est, postquam supremam Sedem
conscenderit, jurare debet Constitu-
tionem Innocentii XII. incipientem
Romanum decet, per quam modus
imponitur largitionibus ac donationi-
bus aliquando à Romanis Pontificibus
in consanguineos effusus, quamvis
idem, & in sua ad Cardinalatum pro-
motione, & in ingressu Conclavis,
ejusdem executionem & implementum
jurejurando promiserit.

XXI. Eo igitur argumento, quod
ab exemplo capitulum Conclavis
petebatur, vel hac, vel illa ratio-
ne, è medio sublato; objectioni nunc
directè respondentes, asserimus, ni-
hil magis Innocentianæ Constitutio-
ni adversari, quam propositam il-
lius interpretationem, atque limita-
tionem. Cum enim experientia com-
pertum fuisset, pacta & conventio-
nes, quæ inter Capitulares ante elec-
tionem fiebant, privatum plerumquè
commodum, utilitatemque respicere,
atque insuper in Episcopalis juris-
dictionis imminutionem, & aliquan-
dò etiam in detrimentum reddituum
Ecclesiæ vergere; Innocentius XII.
de adhibendo remedio sollicitus, dis-
trictè vetuit, ne pactiones ullæ, aut
conventiones ante electionem confi-
cerentur, & si quæ inita, ac etiam
juratæ fuissent, eas declaravit nulla-
tenus servari debere. Simul tamen
integrum servare volens Capitulis jus
ineundi cum suis Episcopis honestas
conventiones & capitulationes, per-
misit, ut, absoluta jam electione,
de iis agi posset, quoniam tunc tem-
poris electus in Episcopum liberè
valet obsistere, suumque assensum
denegare iis, quæ contra suam auc-
toritatem, vel contra rectum dice-

cesis regimen proponi contingeret.
Ne autem Episcopus falli, aut fal-
lere posset, addidit insuper lauda-
tus Pontifex, ut hujusmodi conven-
tiones, seu pacta post electionem
stipulata, Apostolicæ Sedi fideliter
representari deberent, ab ea discu-
tienda & approbanda, quatenus ap-
probatione digna judicarentur. Rebus
autem sic stantibus, quis umquam
assumere audebit, ea tantummodò
pacta ante electionem conventa, ab
Innocentio XII. proscripisse, quæ
iniqua & irrationabilia dignoscen-
tur, non autem ea, quæ per se licita
& honesta essent; cum maximè eo-
rum, quæ ante electionem inita fo-
rent, examen atque judicium Apos-
tolicæ Sedi minimè reservaverit; sed
ea absolutè, & indiscriminatim nulla
& irrita pronuntiaverit; illa verò
dumtaxat Sanctæ Sedis examini &
disquisitioni edixerit subjienda, quæ
electionem subsequantur? Quare, jux-
ta memoratam erroneam interpretatio-
nem, melioris conditionis effecisset
pacta ante electionem inita, quam
cætera, quæ electionem consequuta
sint; quod sanè percipi nullo modo
potest.

XXII. Nec reponere juvat, justas
& honestas pactiones interdici non posse;
nam quædam ideo vetita sunt, quia
per se mala; alia verò ideo mala
sunt, quia vetita; in horum autem
classem referenda sunt facta, quæ per
se quidem spectata, fortè possent aqua
videri, sed aqua tamen re ipsa non
sunt, cum eo tempore fuerint stipula-
ta, quod eadem inire non licebat,
juxta receptum illud effatum: *Aliqua*
prohibita, quia mala; aliqua mala,
quia prohibita.

XXIII. Actum hac ipsa de re fuit
anno 1727. in Congregatione rebus
Consistorialibus præposita, in qua
cum proposita fuissent dubia, an Cons-

titutio Innocentii XII. ea etiam Capitula, seu Collegia afficeret, quæ ex viris, mulieribusque composita, & unius Abbatis, seu Præpositæ regimini subjecta sunt; & an memoratæ Constitutioni, quatenus pacta electionem præcedentia interdicit & irritat, obnoxia essent quæcumque pactiones, sive conventiones, honestæ licet & justæ, congruis responsionibus dubia dirempta fuerunt; Decretumque impressum legitur penes Rigantium in *Regul. 9. Cancell. part. 1. §. 2. num. 420. & seq.* cum autem responsa illa probaverit Benedictus Papa XIII. jusseritque insuper, ut editæ resolutiones Apostolicis Litteris in forma Brevis confirmarentur, id verò sub eodem Pontifice præstitum non fuerit; idcirco muneris nostri esse censuimus, quod prætermissum tunc fuit, implere; quare Apostolicas Litteras, ipsum Decretum continentes & confirmantes, expediri jussimus, quæ cum nondum ullibi impressæ legantur, eas hic inserere opportunum duximus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

„Pastoralis regiminis sollicitudo ex alto Nobis immerentibus commissa exigit, ut non solum curamus novas leges, si quando rerum conditio aut necessitas postulat, concedere; sed etiam ea quæ à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris providè ac salubriter constituta sunt, Apostolicæ confirmationis robore communire. Aliàs siquidem à Congregatione rebus Consistorialibus præposita emanavit Decretum tenoris sequentis, videlicet:

„Cum san. mem. Innocentius PP. XII. per Constitutionem editam die 22. Septembris 1695. quæ incipit *Ecclesie Catholice*, innovatis etiam pluribus aliorum Prædecessorum Pontificum sanctionibus, districtè interdixerit, ne occurrente Ecclesiarum, sive monasteriorum quovis vocatione, pactiones ullæ, sive capitulationes, aut concordatæ, aut statuta, adversus sacrorum canonum, & Apostolicarum Constitutionum dispositionem, ab iis, ad quos personarum præficientium electio pertinet, ante electionem, vel postulationem fiant; & ubi nihilominus inita fuerint, ea prorsus irrita & invalida, nec observanda esse, etiamsi juramento munita fuissent, declaraverit & decreverit; quæ vero post electionem, seu postulationem fieri contingeret, ea ad Romanum Pontificem deferri, ejusque judicio subijci, suspensa interim eorum executione, donec à Sede Apostolica impetrata fuerit confirmatio, præceperit, prout in memorata Constitutione uberius continetur; dubitatum verò fuerit primò: An sub ea comprehendantur etiam monasteria fœminarum, vel Capitula, seu Collegia, quæ juxta nonnullarum provinciarum consuetudinem sunt mixta ex maribus, & fœminis sub unius Abbatis, seu Præpositæ, sive Priorissæ regimine; secundò, an prædicta Constitutio eas etiam afficiat pactiones, quæ in Ecclesiarum, vel monasteriorum ipsorum utilitatem cedunt, vel quæ alioquin, si per se spectentur, non judicantur illicitæ; hinc, ad tollendas hujusmodi dubitationes, & animarum pericula tutius submovenda, Congregatio particularis Consistorialis, à Sanctissimo Domino Nostro

„deputata, censuit, si Sanctitati suæ videbitur, declarandum & decernendum, sub præmissa Constitutione Innocentii XII. ejusque omnibus præscriptionibus, etiam quoad inflictas poenas, omninò comprehendendi etiam monasteria, vel Capitula, seu Collegia mixta ex utriusque sexus personis, regimini, vel jurisdictione unius Abbatis, seu Præpositæ, sive Priorissæ subjectis, ac de ejusmodi etiam monasteriis, Capitulis, sive Collegiis præfatam Constitutionem esse intelligendam, perinde ac si de iis quoque expressa & specialis mentio habitafuisset, adeoque pactiones, capitulationes, concordatæ, seu statuta quæcumque hujusmodi, occasione electionis personarum prædictis monasteriis, sive Capitulis, & Collegiis præponendæ, tum facta, tum quæ deinceps fieri contingeret, tametsi interposita jurisjurandi religione roborata, omninò obnoxia esse, & fore prohibitioni, nullitati, poenæ, cæterisque omnibus, & singulis ordinationibus, decretis, & declarationibus respectivè in ea, ut præfertur, Constitutione contentis, & quatenus opus sit, ad hujusmodi etiam monasteria, vel Capitula, sive Collegia mixta ex utriusque sexus personis præfatam Constitutionem esse extendendam. Præterea, cum valdè Ecclesiasticæ disciplinæ intersit omnem ambitiosæ cupiditatis aditum præcludere, ac providere, ne ullo modo, etiam indirectè, læsa remaneat libertas eligendi personas magis dignas, magisque idoneas, quæ assentiri forsân recusarent iis pactionibus, quibus aliæ minus idoneæ, ad obtinendum electionis commodum, annuerent; similiter declarandum & decernendum censuit, memorata Constitu-

„tione affici eas etiam pactiones ante electionem, vel postulationem initas; quæ cæteròquin Ecclesiis ipsis, vel monasteriis utiles sint, vel quæ intrinsecus, & per se consideratæ, nullam mali suspicionem redoleant, sed quæ ideo malæ sunt, quia jure humano, & per sacros canones, sive Apostolicas Constitutiones, ac præsertim illam Innocentii XII. interduntur; quo verò ad eas, quas post electionem, vel postulationem fieri contingeret, servandam itidem esse memoratam Innocentii XII. Constitutionem, ut scilicet illa statim ad Summum Pontificem deferantur, & Sedis Apostolicæ judicio subjiciantur, suspensa interim earum executione, donec ab eadem Sancta Sede, sine cujus auctoritate nihil omninò in similibus pacisci fas est, confirmationis robur in totum, vel in partem obtinuerint. Facta autem per me infrascriptum præfatæ Congregationis Secretarium de præmissis relatione Sanctissimo Domino nostro, ejusdem Congregationis sententiam Sanctitas sua omninò approbavit, atque ita ab omnibus, ad quos pertinet, perpetuò, & inviolabiliter servari, & judicari mandavit, cum omnibus etiam derogationibus præfatæ Constitutioni Innocentii XII. insertis, necnon Litteras Apostolicas in forma Brevis super præsentis Decreti confirmatione, & approbatione expediri jussit. Datum Romæ hac die 16. Augusti 1727. P. Cardinalis Corradinus. Dominicus Rivera dictæ Congregationis Secretarius. Loco ✠ Sigilli. Hujusmodi autem tam providum ac salubre Decretum, quò firmius subsistat, & servetur exactius, tenore præsentium, Apostolica auctoritate approbamus, & confirmamus, ac